

NOTAT

KL's spørgeskemaundersøgelse vedr. socialpædagogisk bistand til deltagelse i aktiviteter, ferie og udflugter for borgere på kommunale bosteder mv.

1. Indledning

KL har på baggrund af dialog med Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold og LEV gennemført en spørgeskemaundersøgelse i 2014, som afdækker, hvilke muligheder borgere i botilbud og andre tilsvarende boliger har for at få socialpædagogisk bistand til at komme på ferie, deltage i udflugter, aktiviteter udenfor hjemmet m.m.

2. De lovgivningsmæssige rammer

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt genoptræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, jf. servicelovens § 85.

Uddrag af vejledning nr. 2 til serviceloven, punkt 21:

”Socialpædagogisk bistand skal ydes til personer, der på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov herfor. Socialpædagogisk bistand kan bestå af hjælp, rådgivning, støtte eller omsorg, således at den pågældende kan leve et liv på egne præmisser. Socialpædagogisk bistand kan også bestå af oplæring i eller genoptræning af en række færdigheder, som sætter den pågældende i stand til at leve et så selvstændigt liv som muligt.

Socialpædagogisk bistand kan ydes som et element i et samlet tilbud om bl.a. rådgivning, støtte, hjælp til pleje, behandling, træning eller ledsagelse til personer uanset deres boform.”

Den 20. november 2014

Sags ID: SAG-2013-06595

Dok.ID: 1872350

RIL@kl.dk

Direkte 3370 3238

Mobil 3020 9774

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/8

KL har i januar 2014 lagt en administrativ information på hjemmesiden, hvor KL redegør for mulighederne for at yde støtte efter servicelovens § 85 til ledsagelse. Herunder har KL tydeliggjort, at borgere, som er visiteret til støtte efter § 85 ikke skal betale for støtten eller de afledte omkostninger til at yde støtten.

3. Undersøgelsens indhold

KL's undersøgelse er gennemført i perioden marts-oktober 2014. Alle kommuner er blevet bedt om at besvare en række spørgsmål vedrørende botilbud jf. serviceloven §§ 107-108 og almene boliger jf. almenboliglovens § 105, hvor beboeren har mulighed for at modtage støtte døgnet rundt. Støtten ydes typisk efter servicelovens § 85. Spørgsmålene i spørgeskemaet relaterer sig til serviceniveauet i 2014.

Kommunerne er blevet stillet følgende spørgsmål:

- Hvad er kommunens serviceniveau for antal feriedage?
- Har borgeren mulighed for at modtage støtten under ferie i Danmark?
- Har borgeren mulighed for at modtage støtten under ferie i udlandet?
- Hvad er kommunens serviceniveau for ledsagelse til fritidsaktiviteter, udflugter mv.
- Formidler kommunen kontakt til private leverandører af ledsagelse?
- Formidler kommunen kontakt til frivillige organisationer, som kan tilbyde ledsagelse?
- Har borgeren tidligere haft mulighed for at tilkøbe dage?

Kommunerne har endvidere haft mulighed for at kommentere og uddybe deres svar.

3.1. KL's forbehold

Målgruppen omfatter ikke borgere, som kun har behov for socialpædagogisk bistand i få timer om ugen eller måneden. Det skyldes, at KL har vurderet, at denne gruppe borgere i hovedreglen ikke vil have behov for socialpædagogisk bistand til at kunne deltage i aktiviteter mv. udenfor borgernes bolig eller i ferier, da borgeren i de fleste tilfælde vil kunne færdes alene uden ledsagelse.

Det skal understreges, at undersøgelsen ikke kan anvendes til at give et udtømmende billede af kommunernes samlede indsats på individniveau. Det vil i udgangspunktet altid bero på en konkret og individuel vurdering, om en borger har brug for støtte, og om borgeren har behov for at deltage i aktiviteter udenfor hjemmet.

Dertil kommer, at nogle borgere i undersøgelsens målgruppe kunne have en ledsageordning efter servicelovens § 97 og at nogle har mulighed for udflugter via et aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens § 104.

Ansvar for organisering af hjælpen til den enkelte beboer og styring af tilbuddets økonomi og herunder normering er som hovedregel decentraliseret til ledelsen af det enkelte tilbud. Der er dermed borgere, som deltager i ture og aktiviteter, som personalet har arrangeret, selvom kommunen på centralt niveau har svaret, at de ikke har afsat midler til et kommunalt serviceniveau for socialpædagogisk bistand til ledsagelse i 2014.

Angående kommunernes besvarelser af spørgsmålet om formidling af kontakt til private leverandører eller frivillige, skal KL gøre opmærksom på, at spørgeskemaundersøgelsen ikke belyser, i hvilken grad borgerne selv har taget kontakt til private leverandører eller frivillige. Undersøgelsen besvarer endvidere ikke spørgsmål om omfanget af privat støtte eller støtte fra frivillige til at deltage i aktiviteter, ferier, mv. udenfor bostedet.

Angående kommunernes besvarelser af spørgsmålet om borgernes muligheder for tilkøb af dage, skal KL gøre opmærksom på, at spørgeskemaundersøgelsen ikke belyser, om eventuelle tidligere tilkøb er sket hos kommunen eller hos eksterne leverandører. Undersøgelsen belyser derfor ikke omfanget af brugerbetaling eller ”kommunalt salg” af støtte.

Det skal understreges, at det har været vanskeligt for kommunerne at svare entydigt på spørgsmålene, og at det har betydning for tolkningen af resultaterne. Kommunerne har forskellig praksis for, hvordan de beslutter, hvor megen socialpædagogisk bistand en borger kan få til bl.a. at tage på udflugter og på ferie.

I nogle kommuner har kommunalbestyrelsen truffet beslutning om et serviceniveau, som fungerer som rettesnor for ledelse og personale i de sociale tilbud, som i det daglige støtter borgerne.

I andre kommuner er det decentraliseret til ledelsen af det enkelte tilbud at tilrettelægge arbejdet, og herunder i samarbejde med borgere og personale at vurdere og beslutte, hvor megen socialpædagogisk bistand udenfor hjemmet, som en borger har brug for.

4. Præsentation af undersøgelsens resultater

I det følgende beskrives kommunernes besvarelser. Besvarelsen ”indgår i rammen” betyder, at kommunen har decentraliseret ansvaret for at beslutte omfanget af ledsagelsen til ledelsen i det tilbud, som yder støtte til borgeren. Besvarelsen ”individuel” betyder, at kommunen beslutter i hver borgers situation, hvor meget socialpædagogisk bistand, der skal bevilges til ferieformål o. lign. Besvarelsen ”uafklaret” omfatter kommuner, som endnu ikke havde truffet beslutning om serviceniveauet for 2014, da de besvarede un-

dersøgelsen, eller hvor der er forskelligt serviceniveau i forskellige botilbud i kommunen.

4.1. Kommunalt serviceniveau for støtte under ferier

Af tabel 1 fremgår en samlet oversigt over kommunernes besvarelser vedrørende serviceniveau for socialpædagogisk bistand til ferie. Ingen kommuner har svaret, at de har et serviceniveau på én feriedag.

Tabel 1: Serviceniveau for antal feriedage	
	Antal kommuner
0 feriedage	18
2-4 feriedage	10
5 feriedage	19
6-9 feriedage	20
10 eller flere feriedage	5
Ingen bosteder	3
Indgår i rammen	6
Individuelt	8
Uafklaret	9
I alt	98

Som det fremgår af tabel 1, er der 54 kommuner, der har angivet et kommunalt serviceniveau for socialpædagogisk bistand til ledsagelse på ferier fra to dage til flere end 10 dage.

Dertil kommer seks kommuner, der har svaret, at planlægningen af ledsagelsen til ferier er delegeret til det enkelt botilbud, og dermed indgår i botilbuddets budgetmæssige ramme. Otte kommuner har svaret, at ledsagelsen ydes ud fra individuelle behov.

4.2. Ferie i Danmark

Af tabel 2 fremgår en samlet oversigt over kommunernes besvarelser vedrørende borgernes mulighed for at medtage socialpædagogisk bistand under ferier i Danmark.

Tabel 2: Ferie indland	
	Antal kommuner
Ja	75
Nej	12
Ingen bosteder	3
Ved ikke	6
Uafklaret	2

I alt	98
-------	----

Som det fremgår af tabel 2, er der 75 kommuner, der har angivet, at støtten til borgerne kan medtages under ferie i Danmark.

4.3. Ferie i udlandet

Af tabel 3 fremgår en samlet oversigt over kommunernes besvarelser vedrørende borgernes mulighed for at medtage socialpædagogisk bistand under ferier i udlandet.

Tabel 3: Ferie udland	
	Antal kommuner
Ja	36
Nej	50
Ingen bosteder	3
Ved ikke	6
Uafklaret	3
I alt	98

Som det fremgår af tabel 3, er der 36 kommuner, der har angivet, at støtten til borgerne kan medtages under ferie i udlandet.

4.4. Kommunalt serviceniveau for støtte under deltagelse i fritidsaktiviteter, udflugter, mv.

Af tabel 4 fremgår en samlet oversigt over kommunernes besvarelser vedrørende serviceniveau for antal dage, hvor kommunen yder støtte til, at borgerne kan deltage i fritidsaktiviteter, udflugter mv. udenfor bostedet.

Tabel 4: Kommunalt serviceniveau for ledsagelse til fritidsaktiviteter, udflugter mv.	
	Antal kommuner
0 dage	17
1-5 dage	10
6-9 dage	11
10 eller flere dage	15
Ingen bosteder	3
Indgår i rammen	11
Individuelt	18
Uafklaret/ved ikke	13
I alt	98

Som det fremgår af tabel 4, er der 36 kommuner, der har angivet, at kommunen har et serviceniveau fra 1 til mere end ti dage for socialpædagogisk bistand til ledsagelse til aktiviteter, udflugter mv.

Dertil kommer 11 kommuner, der har svaret, at planlægningen af ledsagelsen til udflugter mv. er delegeret til det enkelt botilbud, og dermed indgår i botilbuddets budgetmæssige ramme. 18 kommuner har svaret, at ledsagelsen ydes ud fra individuelle behov.

4.5. Kontakt til private leverandører af ledsagelse

Af tabel 5 fremgår en samlet oversigt over kommunernes besvarelse af, om kommunen formidler kontakt til private leverandører af ledsagelse.

Tabel 5: Formidler kommunen kontakt til private leverandører af ledsagelse?	
	Antal kommuner
Ja	36
Nej	47
Ingen bosteder	3
Ved ikke	11
Uafklaret	1
I alt	98

Som det fremgår, er der 36 kommuner, der har formidlet kontakt til private leverandører af ledsagelse. Det fremgår ikke af kommunernes svar, hvilke private leverandører, som de formidler kontakt til.

4.6. Kontakt til frivillige organisationer

Af tabel 6 fremgår en samlet oversigt over kommunernes besvarelse af, om kommunen formidler kontakt til frivillige organisationer, som kan tilbyde ledsagelse.

Tabel 6: Formidler kommunen kontakt til frivillige organisationer, som kan tilbyde ledsagelse?	
	Antal kommuner
Ja	40
Nej	44
Ingen bosteder	3
Ved ikke	10
Uafklaret	1
I alt	98

Som det fremgår af tabel 6 er der 40 kommuner, der har svaret, at de formidler kontakt til frivillige organisationer, som kan tilbyde ledsagelse. Det

fremgår ikke af hovedparten af kommunernes svar, hvilke frivillige organisationer, som de formidler kontakt til.

4.7. Tilkøb af dage

Af tabel 7 fremgår en samlet oversigt over kommunernes besvarelse af, om borgerne tidligere har haft mulighed for at tilkøbe ledsagelse.

Tabel 7: Har borgeren tidligere haft mulighed for at tilkøbe dage?	
	Antal kommuner
Ja	46
Nej	34
Ingen bosteder	3
Ved ikke	15
I alt	98

Som det fremgår af tabel 7 er der 46 kommuner, der har svaret, at de tidligere har tilbudt borgerne mulighed for at tilkøbe dage. KL gør opmærksom på, at spørgeskemaundersøgelsen ikke belyser, om tidligere tilkøb er sket hos kommunen eller hos eksterne leverandører. Undersøgelsen belyser derfor ikke omfanget af brugerbetaling eller ”kommunalt salg” af støtte.

5. KL’s analyse af resultaterne

Hvis man sammenholder data, som ligger til grund for tabel 1 og 4 viser det sig, at der er seks kommuner, som har angivet, at de ikke har et politisk fastlagt serviceniveau for socialpædagogisk bistand til ledsagelse på ferie, men til gengæld har et serviceniveau for socialpædagogisk bistand til ledsagelse til aktiviteter og udflugter.

Tilsvarende har fem andre kommuner angivet det modsatte, nemlig at de ikke har et politisk fastlagt serviceniveau for socialpædagogisk bistand til ledsagelse til aktiviteter og udflugter, men at de har et serviceniveau for socialpædagogisk bistand til ledsagelse på ferie.

Samlet set betyder det, at der er 12 kommuner, der har angivet, at de i 2014 ikke har et politisk fastlagt serviceniveau for socialpædagogisk bistand til ledsagelse på ferie, aktiviteter og udflugter. Som det er nævnt i afsnit 3.1. ovenfor, betyder det ikke nødvendigvis, at borgere i botilbud mv. i de pågældende kommuner ikke ledsages til aktiviteter, i det de enkelte botilbud i vidt omfang tilrettelægger aktiviteter og udflugter lokalt i samarbejde med den enkelte borger.

6. Konklusion

KL har siden januar 2014 været i tæt dialog med mange kommuner, som har spurgt ind til fortolkningen af KL’s administrative information fra januar

2014. KL har tillige været i dialog med mange kommuner i forbindelse med kommunernes besvarelse af spørgeskemaundersøgelsen.

Det er KL's oplevelse, at kommunerne i 2013 og 2014 har taget deres praksis op til revision, og bl.a. har stoppet deres tidligere praksis med at opkræve betaling fra borgerne til at dække omkostninger til at yde socialpædagogisk bistand (§ 85-støtte).

Som det også er fremgået af pressen, har flere kommuner valgt at opprioritere området og bevilge ekstra midler i 2014 til, at kommunens borgere har fået mulighed for at kunne deltage i ferier og aktiviteter med støtte fra socialfagligt personale.

KL's spørgeskemaundersøgelse viser, at flertallet af kommunerne prioriterer at yde socialpædagogisk bistand til ledsagelse udenfor hjemmet. Dertil skal der lægges vægt på, som allerede nævnt, at borgere, som bor i de kommuner, der har svaret, at de ikke har et politisk fastsat serviceniveau til socialpædagogisk bistand til ledsagelse, også kommer på udflugter og ture.